

НАКАЗ

05.12.2022 р.

м. Новомосковськ

№103

Про підсумки проведення
моніторингового дослідження
«Моніторинг рівня тривожності
і опору психіки (стресостійкості)
учасників освітнього процесу в умовах
воєнного стану»

Відповідно ст.48 Закону України «Про освіту», наказу Міністерства освіти та науки України від 16.01.2020 р. №54 «Про затвердження Порядку проведення моніторингу якості освіти», наказу Міністерства освіти та науки України від 08 вересня 2020 року №1115 «Деякі питання організації дистанційного навчання», наказу по гімназії від 30.08.2022 р. №63 «Про проведення внутрішнього моніторингу якості освіти у 2022/2023 н.р.», рішення педагогічної ради (протокол № 1 від 26 серпня 2022 року), з метою отримання даних для подальшої ефективної роботи із підтримання стабільного психологічного стану учасників освітнього процесу, розбудови внутрішньої системи оцінювання якості освіти

НАКАЗУЮ:

1. Аналітичну довідку про підсумки моніторингового дослідження рівня тривожності і опору психіки (стресостійкості) учасників освітнього процесу в умовах воєнного стану взяти до відома (додатки 1-7).
3. Олені НАЗАРОВІЙ, практичному психологу:
  - 3.1. дотримуватися строків та алгоритму проведення моніторингових досліджень;
  - 3.2. представити результати моніторингових досліджень на засіданні педагогічної ради у січні 2023 року;
  - 3.3. посилити психологічну просвіту з урахуванням моніторингу та аналізу соціально-педагогічної ситуації в гімназії, особливостей розвитку, вікових особливостей цільових аудиторій (учасників освітнього процесу);
  - 3.4. здійснювати психологічну діагностику відповідно до актуального стану освітнього середовища;

3.5. надавати психологічну допомогу учасникам освітнього процесу (психологічні переживання та емоційні стани внаслідок екстремальних та надзвичайних подій) відповідно до запиту та/або виявленої потреби в такій допомозі;

3.6. забезпечити тісну взаємодію із класними керівниками та соціальним педагогом щодо роботи з цільовими аудиторіями з профілактики стресостійкості.

4. Альоні СУХІЙ, соціальному педагогу:

4.1. забезпечити взаємодію з класними керівниками, учителями-предметниками, батьками (особами, що їх замінюють), практичним психологом під час роботи з учнями, які постраждали від екстремальних ситуацій, у т.ч. в умовах воєнного стану;

4.2. надавати необхідну консультативну соціально-педагогічну допомогу учням, зокрема дітям та підліткам, які потребують піклування, учням інших категорій, які потребують соціально-педагогічного супроводу; батькам з багатодітних, неповних, проблемних сімей та сімей, які потрапили у складні життєві обставини.

5. Класним керівникам 1-11 класів та учителям-предметникам:

5.1. уникати надмірно емоційних реакцій учнів на уроках;

5.2. створювати ситуації успіху, простежувати і показувати позитивну динаміку в результатах здобувачів освіти;

5.3. зменшувати кількість завдань для самостійного опрацювання, якщо від цього рішення не страждатиме якість навчання;

5.4. використовувати вправи із дихальної гімнастики задля подолання стресу і зменшення напруги;

5.5. забезпечити створення на уроках атмосфери взаємоповаги та конструктивної взаємодії;

5.6. залучати учнів, що зазнають соціальний стрес, до активної участі в житті класу та гімназії.

6. Вікторії ДЕМЧЕНКО, секретарю, розмістити копію наказу та аналітичні матеріали на офіційному сайті закладу освіти.

7. Координацію роботи за виконання даного наказу покласти на Олену ІГНАТЕНКО, заступника директора з навчально-виховної роботи, контроль залишаю за собою.

В.о.директора

Оксана ЯСНОГОР

З оригіналом згідно

В.о.директора

Оксана ЯСНОГОР

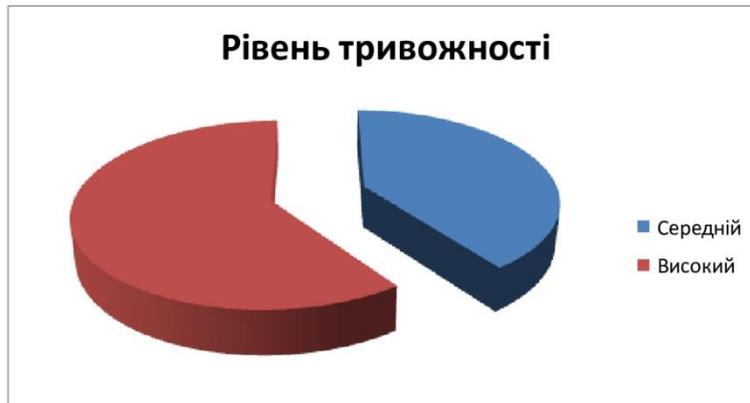
05.12.2022

Аналітична довідка
«Про підсумки моніторингового дослідження
рівня тривожності і опору психіки (стресостійкості)
учасників освітнього процесу в умовах воєнного стану»

№	Критерії	Характеристика
1	Тема	Дослідження рівня тривожності і опору психіки (стресостійкості) учасників освітнього процесу в умовах воєнного стану
2	Мета та цілі моніторингу	Отримання даних для подальшої ефективної роботи із підтримання стабільного психологічного стану учасників освітнього процесу
3	Добір інструментарію	Опитувальники діагностики рівня тривожності для різних вікових груп
4	Організація досліджень	I етап - планування та підготовка моніторингу II етап - розробка програми III етап - проведення дослідження IV етап - збір та оброблення результатів V етап - аналіз та інтерпретація результатів VI етап - оприлюднення результатів
5	Збирання даних	Збір статистичних даних, побудова діаграм
6	Корекція	Провести аналіз даних, надати рекомендації класним керівникам для використання в роботі
7	Інформативність	Матеріали розміщено на сайті закладу освіти

АНАЛІТИЧНА ЧАСТИНА МОНІТОРИНГОВОГО ДОСЛІДЖЕННЯ

1. Загальна картина рівня тривожності учасників освітнього процесу

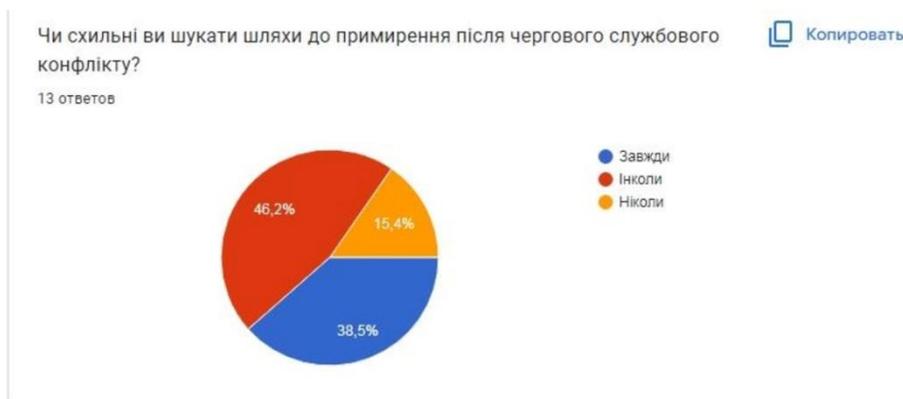
Підвищений і середній рівень тривожності мають приблизно 40% хлопчиків і дівчаток. В 5, 9 та 11 класах підвищений рівень тривожності мають до 60% дітей. У цих класах відзначається більш високий рівень агресії, зниження адаптаційних можливостей.

Для роботи з рисами характеру, які провокують розвиток дезадаптивної, стресової поведінки, доцільно уточнити, як людина реагує на стрес, наскільки схильна піддаватися впливу стресогенних чинників.

Респондентів були розділено на вікові групи.

2. Аналіз результатів дослідження рівня тривожності і опору психіки у всіх учасників навчального процесу

2.1. Аналіз оцінки стану педагога

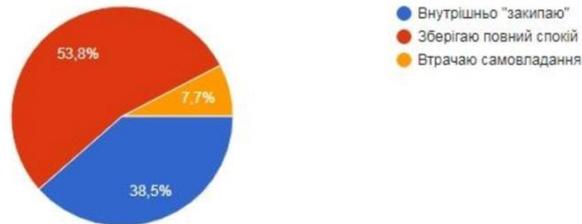

84,6% педагогів ідуть на компроміс та намагаються знайти шлях до примирення після конфлікту.

Як ви ведете себе в критичній ситуації?

13 ответов

 Копировать

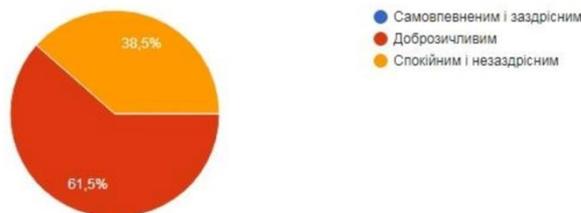

Переважна більшість опитаних педагогів (53,8%) зберігає спокій в критичній ситуації.

Яким вважають вас колеги?

13 ответов

 Копировать

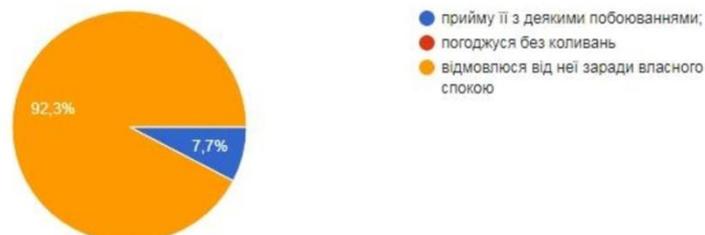

Жоден педагог не має заниженої самооцінки, про що свідчить відсутність виборів пункту «самовпевненості і заздрості».

Як ви відреагуєте, якщо вам запропонують відповідальну посаду?

13 ответов

 Копировать

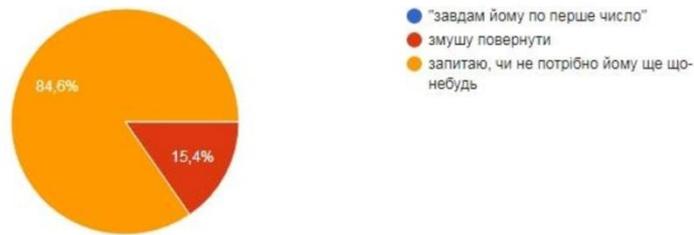

Лише 7,7% прийняли б пропозицію про більш відповідальну посаду, що вимагає більших енергетичних та розумових витрат. Це говорить про недостатність ресурсу і психологічну втому.

Як ви будете себе вести, якщо хтось із колег без дозволу візьме з вашого столу папір?

[Копировать](#)

13 ответов

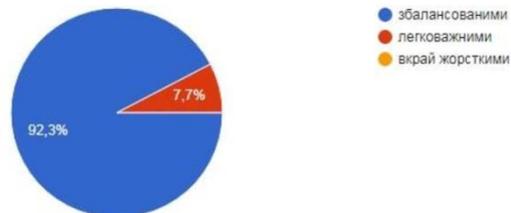

Переважає більшість опитаних педагогів займає «підтримуючу» позицію щодо колег.

Якими ви вважаєте свої погляди на життя?

[Копировать](#)

13 ответов

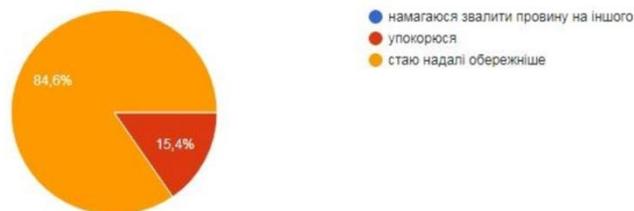

Майже всі респонденти зазначають, що мають урівноважені погляди на життя.

Що ви робите, якщо не все вдається?

[Копировать](#)

13 ответов

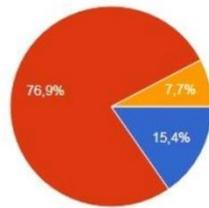

84,6% опитаних роблять висновки із ситуації неуспіху, не перекладаючи відповідальність на іншого.

Як ви відреагуєте на фейлетон про випадки розбещеності серед сучасної молоді?

13 ответов

Копировать

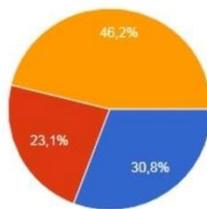
- «Час уже заборонити їм такі розваги»
- «Треба створити їм можливість організовано і культурно відпочивати»
- «І чого ми стільки з ними возимось?»

Переважає більшість опитаних мають толерантний сучасний погляд на життя молоді.

Якщо через дорожню пробку ви спізнюєтеся на важливу нараду

13 ответов

Копировать

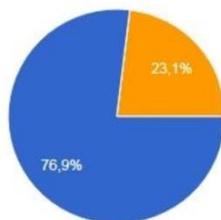
- буду нервувати під час наради
- спробую викликати поблажливість колег і керівництва
- засмучусь та і все

30,8% респондентів мають підвищену чутливість до робочих негараздів і позаштатних ситуацій.

Як ви себе поведете, якщо вашу дитину образили в школі?

13 ответов

Копировать

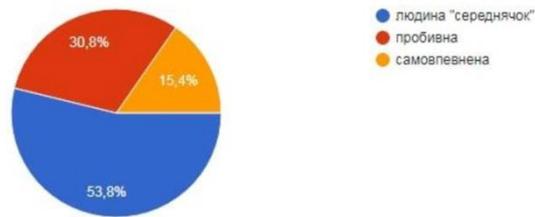

- поговорю з учителем
- влаштуєте скандал батькам «малолітнього злочинця»
- порадите дитині дати здачі

Всі респонденти мають високий рівень самоконтролю і не схильні до імпульсивних рішень.

На мою думку, я:
13 ответов

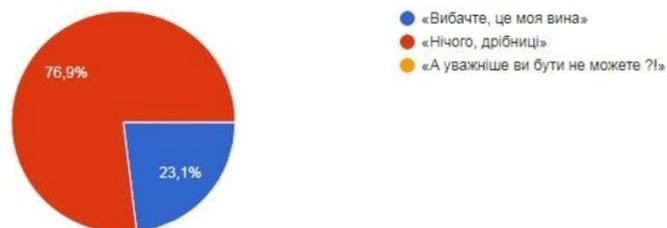
 Копировать

Переважає більшість опитаних не бажають «виділятися у натовпі». Більш активну життєву позицію мають 30,8% респондентів.

Що ви скажете колезі, якщо зіткнетеся в дверях?
13 ответов

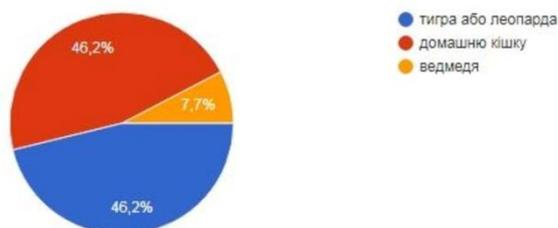
 Копировать

Колектив адекватно реагує на побутові ситуації, дрібні негаразди не викликають відчуття тривоги.

Уявіть, що вам належить заново народитися, але вже твариною. Яка тварина ви віддасте перевагу?
13 ответов

 Копировать

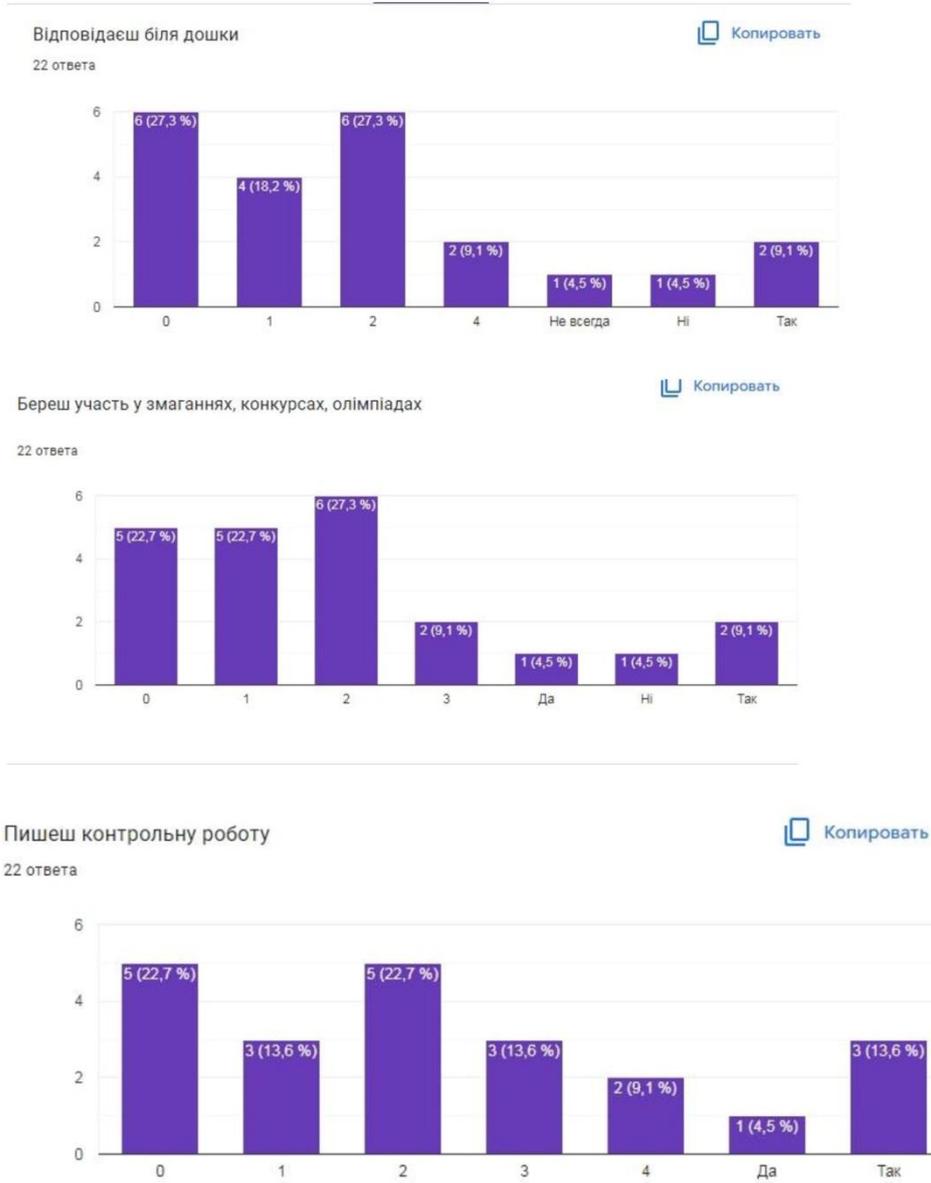

Практично рівна кількість членів колективу мають добре розвинуті вольові якості. Вони є цілісними особистостями, які здатні долати труднощі.

Можна зробити висновок, що педагогічний колектив має помірний рівень тривожності і конструктивний характер вираження агресії, високий рівень опору психіки, не схильні до непередуманих вчинків і палких дискусій, намагаються уникати конфліктних ситуацій.

2.2. Аналіз визначення рівня тривожності у підлітків

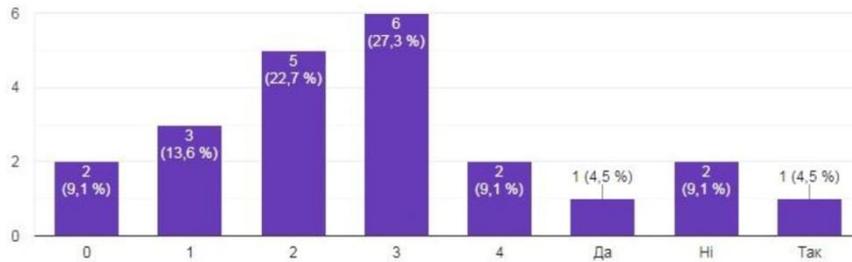
Переважає більшість респондентів підліткового віку має високі показники в ситуаціях, пов'язаних із «публічними виступами» і після перегляду новин (73 %).

Виступаєш перед великою аудиторією

Копировать

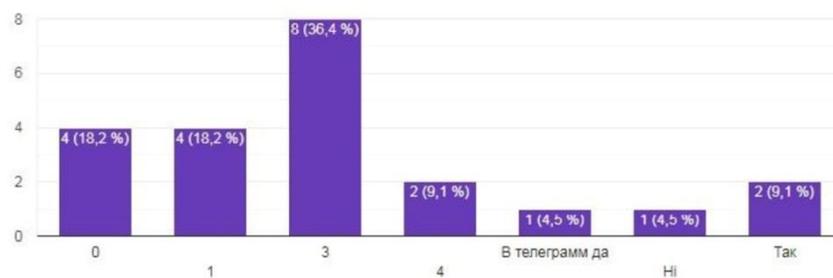
22 ответа

Переглядаєш новини

Копировать

22 ответа

Тривожність, яка виникає у підлітків через перегляд новин та через публічну оцінку їх діяльності, в реаліях сьогодення змістила на другий план показники міжособової тривоги і тривоги за власне майбутнє.

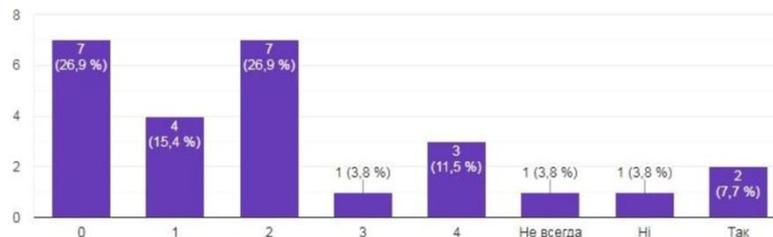
2.3. Аналіз визначення рівня тривожності у молодших школярів

Найбільш високий рівень тривожності відзначається за факторами «страх самовираження» і «страх перевірки знань» учнів молодшого шкільного віку незалежно від програми навчання й особистісних якостей педагога.

Відповідаєш біля дошки

Копировать

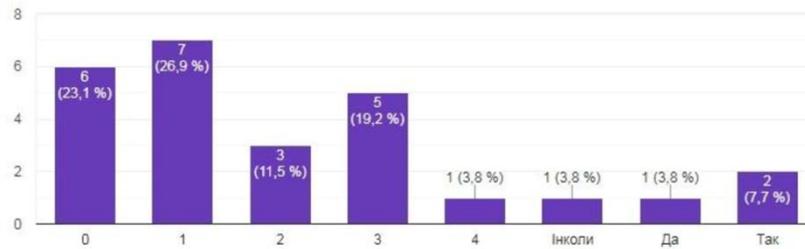
26 ответов

Учитель визначає за журналом, кого викликати відповідати

 Копировать

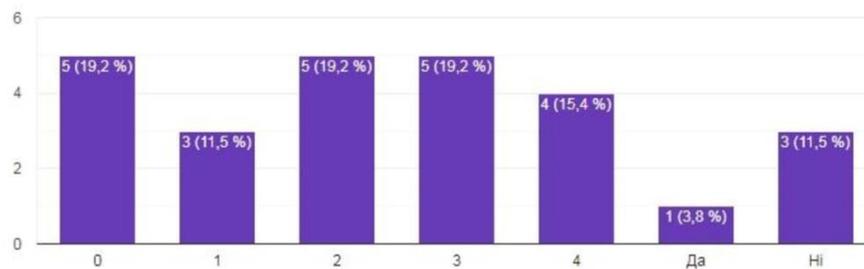
26 ответов

На тебе дивляться, коли ти щось робиш (спостерігають за тобою під час роботи, розв'язування завдання)

 Копировать

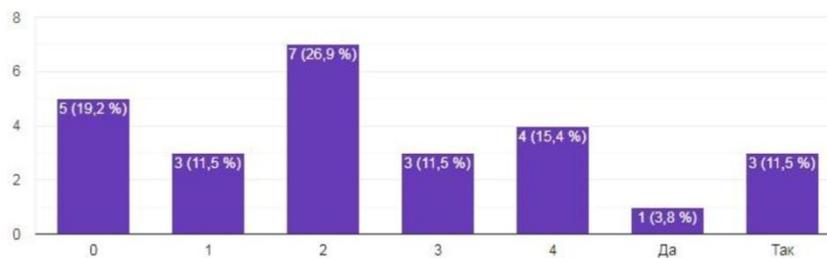
26 ответов

Пишеш контрольну роботу

 Копировать

26 ответов

Можна зробити висновок, що здобувачі освіти молодшої ланки мають провідною навчальну діяльність. Слід зазначити, що це впливає на зону підвищеного рівня тривожності саме по цим показникам.

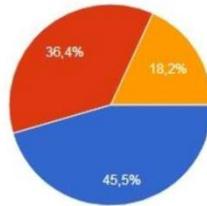
2.4. Аналіз визначення рівня реактивної тривожності батьків

Тривожність як риса дорослої особи означає мотив або набуту поведінкову диспозицію, яка зобов'язує індивіда до сприйняття широкого кола об'єктивно безпечних обставин, як таких, які несуть загрозу, спонукаючи реагувати на них станами тривоги, інтенсивність яких не відповідає величині реальної небезпеки.

Я спокійний

11 ответов

 Копировать

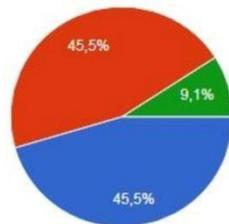
● Ні, не вірно
● Певно, так
● Вірно
● Дійсно вірно

45,5% батьків не відчувають себе у спокійному стані. Це є переважною більшістю, оскільки 36,4% не можуть сказати впевнено і лише 18,2% знаходяться у спокої.

Мені нічого не загрожує

11 ответов

 Копировать

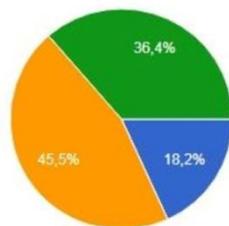
● Ні, не вірно
● Певно, так
● Вірно
● Дійсно вірно

Майже половина респондентів не відчуває себе у безпеці, що підвищує рівень не тільки ситуативної тривожності.

Я почуваю себе напружено

11 ответов

 Копировать

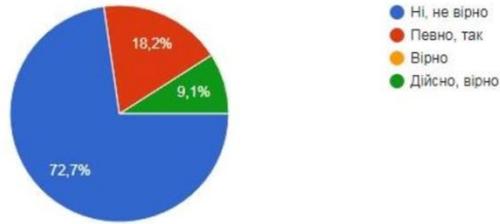
● Ні, не вірно
● Певно, так
● Вірно
● Дійсно вірно

81,8% опитаних знаходяться в стані постійної напруги, що є передумовою хронічного стресу.

Я відчуваю себе відпочилим

11 ответов

 Копировать

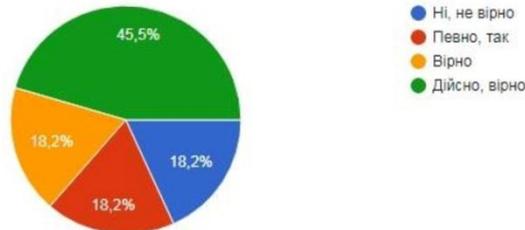

72,7% опитаних не можуть відчути себе такими, що відпочили, що також передує хронічній втомі і можливими субдепресивними проявами.

Я стурбований

11 ответов

 Копировать

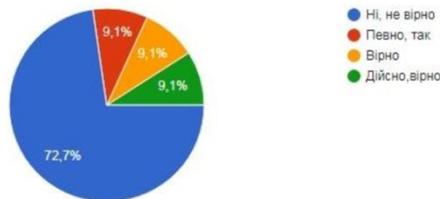

81,8% респондентів відчувають стурбованість тією чи іншою мірою.

Я маю відчуття внутрішнього задоволення

11 ответов

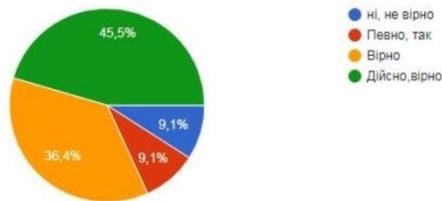
 Копировать

Переважна більшість батьків (72,7%) не мають відчуття внутрішнього задоволення.

Я нервую
11 ответов

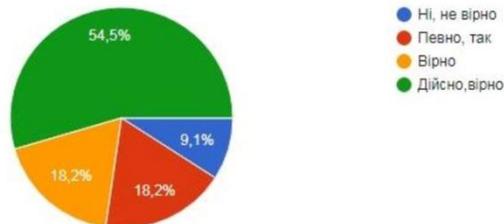
Копировать

В стані спокою знаходяться лише 9,1% респондентів.

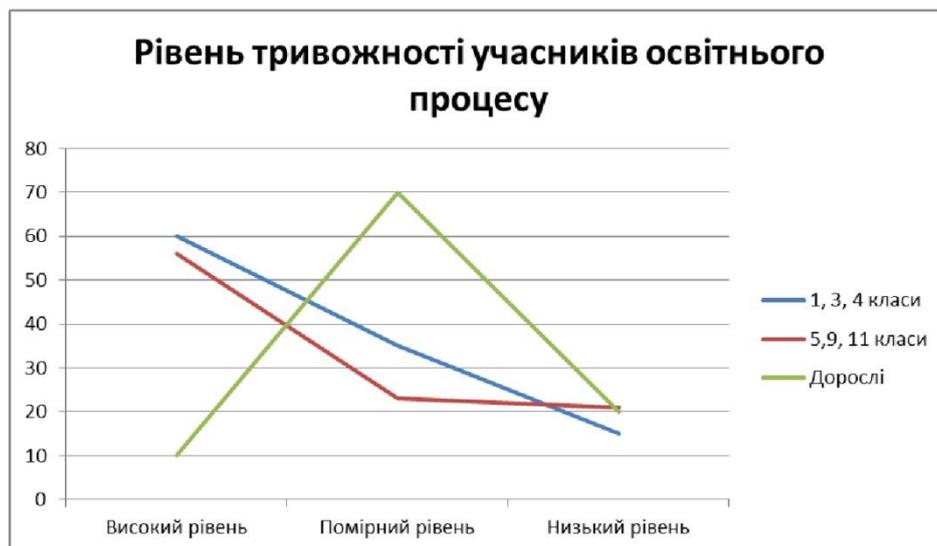
Я заклопотаний
11 ответов

Копировать

90,9 % опитаних дорослих відчують напруження і заклопотаність. Можемо говорити про те, що стан батьків здобувачів освіти напружений. Переважна більшість з них загалом мають підвищений і високий рівні тривожності.

3. Загальний рівень тривожності учасників освітнього процесу гімназії

ВИСНОВКИ:

1. Складні умови навчання під час воєнного стану підсилюють тривожний стан учасників освітнього процесу.
2. Підвищений рівень тривожності негативно впливає на успішність, діяльність, психоемоційний стан.
3. Для старших підлітків характерна значна вираженість соціальних страхів.
4. Для дітей молодшого шкільного віку найбільш виражений страх перед невиконаними завданнями.
5. Наявність багатьох страхів сприяє зниженню самооцінки дитини.
6. Стан тривожності школярів можливо знизити завдяки корекційній та просвітницькій роботі з дітьми, педагогами і батьками.